

Patiëntenrechten en -plichten

Inhoudsopgave

Klik op het onderwerp om verder te lezen.

Rechten	1
Toestemming voor behandeling	2
Minderjarige patiënten	2
Het recht op inzage in uw dossier	3
Wetenschappelijk onderzoek	3
Levens einde	3
De niet-reanimeren verklaring	3
Indienen van een klacht of schadeclaim	4
Plichten	4
Overige informatie	4
Belangrijke telefoonnummers	5

Deze folder geeft een overzicht van de belangrijkste rechten en plichten van u als patiënt en van uw zorgverlener. In de Wet Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (WGBO) zijn de rechten en plichten van de patiënt en zijn zorgverlener vastgelegd. Daarnaast heeft de patiënt een aantal rechten op grond van de Wet Bescherming Persoonsgegevens (WBP). Deze wetten kunnen een basis geven voor een gelijkwaardige relatie tussen beide partijen. Openheid en wederzijds vertrouwen zijn in deze relatie belangrijk en kunnen niet in een wet worden uitgedrukt.

Rechten

Recht op informatie

De zorgverlener moet u in begrijpelijke taal informatie geven over:

- uw ziekte of aandoening;
- de aard van de voorgestelde behandeling of het onderzoek;
- mogelijke complicaties of risico's hiervan;
- andere mogelijkheden van behandelen;
- wat u mag verwachten van het onderzoek of de behandeling;
- de medicijnen en eventuele bijwerkingen.

U heeft deze informatie nodig om weloverwogen een beslissing te kunnen nemen over een behandeling. Het is dus belangrijk dat u het aangeeft wanneer u nog niet alles begrepen heeft of als u meer wilt weten. Alleen bij hoge uitzondering mag een zorgverlener gegevens achterhouden, namelijk als hij ervan overtuigd is dat de informatie ernstig nadeel voor u oplevert. Hij moet dit eerst met een andere zorgverlener overleggen. U kunt zelf ook aangeven als u geen informatie wilt hebben. Dit zal gerespecteerd worden zolang dat niet nadelig is voor uzelf of een ander.

Toestemming voor behandeling

De behandeling en/of het onderzoek dat uw arts heeft voorgesteld, kan in principe pas verricht worden nadat u daarvoor toestemming hebt verleend. Dit betekent dat u altijd het recht hebt een onderzoek en/of een behandeling te weigeren. Ook wanneer u in eerste instantie hebt ingestemd met een behandeling en/of een onderzoek, kunt u daar altijd op terugkomen en de behandeling en/of het onderzoek alsnog weigeren.

In het geval u een heel zware en/of risicovolle behandeling moet ondergaan, vraagt uw behandelend arts u heel nadrukkelijk om uw toestemming. Bij minder ingrijpende behandelingen wordt niet heel specifiek naar deze toestemming gevraagd. Uw arts gaat er in dat geval van uit dat u instemt met het onderzoek en/of de behandeling, wanneer u daar geen bezwaren tegen maakt.

Wat ingrijpend wordt gezien, hangt niet alleen af van de (technische) aard van de ingreep maar ook van de mogelijk gevolgen voor de patiënt zelf.

Minderjarige patiënten

Wanneer een patiënt minderjarig is, zijn er een aantal extra regels van toepassing. Voor alle kinderen geldt ook dat in een acute of levensbedreigende situatie een hulpverlener zonder toestemming van de vertegenwoordigers of van het kind zelf, in het belang van het kind, over kan gaan tot behandeling.

Kinderen onder de twaalf jaar

Kinderen onder de twaalf jaar moeten altijd vertegenwoordigd worden door hun wettelijke vertegenwoordiger(s). Dat zijn meestal de ouders of verzorgers van het kind. Zij hebben het recht, namens het kind, toestemming te verlenen voor een behandeling of onderzoek. Als het mogelijk is, moet een hulpverlener ook de toestemming aan het kind zelf vragen. Bovendien moet de hulpverlener de voorlichting aan het kind altijd afstemmen op zijn of haar niveau.

Om het belang van het kind (van iedere leeftijdsgroep) te dienen, heeft een hulpverlener een aantal rechten:

- de hulpverlener kan de vertegenwoordigers verbieden behandeling van het kind bij te wonen;
- de hulpverlener kan de vertegenwoordigers informatie onthouden;
- de hulpverlener kan de vertegenwoordigers verbieden het dossier van het kind in te zien.

Kinderen tussen de twaalf en zestien jaar

Op het moment dat een arts een behandeling voorstelt aan een kind tussen de twaalf en zestien jaar dat wilsbekwaam is, moet de arts zowel het kind als de vertegenwoordiger(s) volledig informeren over de voorgestelde behandeling. Bovendien moeten het kind en de vertegenwoordiger(s) beiden toestemming geven om over te kunnen gaan tot de behandeling. De rechten van het kind wegen echter zwaarder dan die van de vertegenwoordiger(s), bijvoorbeeld om ernstig nadeel voor het kind te voorkomen. Deze regel is bijvoorbeeld van toepassing als een kind een behandeling wil of juist niet wil ondergaan, tegen de wens van de vertegenwoordiger(s) in.

Kinderen vanaf zestien jaar

Kinderen vanaf zestien jaar worden door de Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst beschouwd als wilsbekwaam. De wet ziet hen dus als meerderjarigen. Zij mogen daarom zelfstandig toestemming geven voor een behandeling of onderzoek en op hen zijn de patiëntenrechten van toepassing die ook voor volwassenen gelden. Dit zijn de rechten die in deze folder centraal staan.

Als u niet zelf kunt beslissen

Wanneer u (tijdelijk) niet in staat bent uw toestemming te geven, zal de zorgverlener een naaste erbij betrekken. Bijvoorbeeld uw partner of een familielid. Vindt u het belangrijk dat er naar uw eigen

ideeën wordt gehandeld? Dan is het opstellen van een wilsverklaring verstandig. Wanneer anderen voor u moeten beslissen, kan een wilsverklaring een belangrijke hulp zijn. U legt dan schriftelijk vast hoe u wilt dat er in bepaalde situaties gehandeld wordt. Deze verklaring geeft u aan uw behandelend arts die de verklaring in uw dossier bewaart. De wilsverklaring moet voorzien zijn van een recente datum en uw handtekening.

Het recht op inzage in uw dossier

Van iedere patiënt worden medische gegevens vastgelegd en verzameld in een dossier. U moet daarbij denken aan röntgenfoto's, brieven aan specialist of huisarts, verwijsbrieven of resultaten van een onderzoek. Bij elkaar vormen deze gegevens een beschrijving van het verloop van een behandeling. U heeft het recht deze gegevens in te zien. Het dossier is eigendom van het ziekenhuis. Dat betekent dat u het dossier niet mee naar huis kunt nemen. U kunt wel een kopie krijgen. Hieraan zijn kosten verbonden. Uw behandelend specialist kan u hierover informeren.

Het recht op privacy

Artsen, verpleegkundigen en andere medewerkers zijn tot geheimhouding verplicht over alle zaken waar zij beroepshalve kennis van nemen. Ook de gegevens die worden vastgelegd in dossiers worden uitsluitend gebruikt door degene die u behandelt.

U kunt er vanuit gaan dat persoonlijke medische gegevens niet zonder uw toestemming aan anderen worden verstrekt. Het is echter een wettelijke verplichting dat de behandelend specialist bepaalde infectieziekten meldt aan de Inspecteur van de Volksgezondheid. Het ziekenhuis verstrekt een deel van de patiëntengegevens in anonieme vorm aan diverse regionale en landelijke registratiesystemen. Uw recht op privacy houdt ook in dat onderzoeken en behandelingen plaatsvinden buiten het zicht van anderen, die niet bij de behandeling zijn betrokken.

Tevens kunnen patiëntgegevens van het ETZ geraadpleegd worden door de centrale huisartsenposten in Tilburg en Waalwijk, verpleeghuisartsen van de Hazelaar, revalidatie-artsen van revalidatiecentrum het Leijpark en radiotherapeuten en nucleair geneeskundigen van het Verbeeten Instituut. Ook kunnen de gegevens die verzameld worden in het kader van routinematige patiëntenzorg, anoniem voor wetenschappelijk onderzoek gebruikt worden. Tenzij de patiënt daar bezwaar tegen maakt.

Wetenschappelijk onderzoek

Wanneer u gevraagd wordt deel te nemen aan wetenschappelijk onderzoek, heeft u recht op goede voorlichting vooraf. Vooraf is uw toestemming voor deelname vereist.

Levensende

Als een patiënt uitzichtloos en ondraaglijk lijdt, kan deze een arts verzoeken om levensbeëindiging. De arts, die aan een dergelijk verzoek wil voldoen, is echter wel aan een aantal strikte regels gebonden, gebaseerd op de Wet Toetsing Levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding.

De niet-reanimeren verklaring

Als patiënt kunt u aangeven dat u onder bepaalde omstandigheden niet meer gereanimeerd of beademd wilt worden. U kunt dit kenbaar maken tijdens een gesprek met uw behandelend arts en u kunt dit (laten) vastleggen in een schriftelijke wilsverklaring. Uw hulpverleners kunnen uw wens alleen maar respecteren als dit bij hen bekend is. Een arts kan uw besluit daarom slechts opvolgen als:

- hij/zij van te voren op de hoogte was van uw verklaring;
- de verklaring duidelijk is;
- de verklaring van recente datum is en ondertekend met uw handtekening.

Uw verklaring wordt vervolgens opgenomen in uw medisch dossier zodat ook andere dienstdoende artsen op de hoogte zijn.

Indienen van een klacht of schadeclaim

De situatie kan zich voordoen dat u niet tevreden bent over uw verblijf in het ziekenhuis of de manier waarop uw onderzoek en/of uw behandeling heeft plaatsgevonden. U hebt dan het recht om een klacht in te dienen.

Allereerst kunt u uw klacht bespreken met degene die u verantwoordelijk houdt voor de klacht. Wanneer u dit hebt gedaan, maar uw gesprek is niet bevredigend verlopen, of wanneer u uw klacht (nog) niet wilt bespreken met deze persoon, kunt u zich wenden tot de klachtenfunctionaris van het ziekenhuis. Samen kunt u bekijken of en hoe uw probleem opgelost kan worden.

Indien u van mening bent dat het ziekenhuis verantwoordelijk is voor schade die u hebt opgelopen, kunt u het ziekenhuis daarvoor aansprakelijk stellen en een schadeclaim indienen. Voor meer informatie kunt u terecht bij de klachtenfunctionaris.

Plichten

Naast rechten, moet u zich als patiënt ook aan een aantal plichten houden, die bijdragen aan een optimale behandeling:

- u hebt een identificatieplicht bij uw eerste ziekenhuisbezoek door middel van een geldig legitimatiebewijs (paspoort, identiteitskaart of rijbewijs);
- u dient uw hulpverlener duidelijk en volledig te informeren, zodat deze een goede diagnose kan stellen en u een deskundige behandeling kan geven;
- u dient de adviezen van de hulpverlener, bijvoorbeeld over medicijngebruik en dieetvoorschriften, zo goed mogelijk na te leven;
- u dient respect en begrip te tonen voor uw hulpverlener(s) en medepatiënten;
- u dient correcte informatie te verstrekken aan het ziekenhuis over uw ziektekostenverzekering en u dient uw rekeningen op tijd te betalen.

Hiernaast bent u verplicht altijd een identificatiebandje te dragen als u bent opgenomen in het ziekenhuis. Dit plastic polsbandje met daarop uw naam, geboortedatum en afdeling, krijgt u na aankomst op uw afdeling. Het is verplicht dit bandje altijd te dragen omdat op die manier altijd bekend is wie u bent en hiermee fouten met betrekking tot persoonsverwisseling voorkomen kunnen worden.

Overige informatie

Verwijzing en toestemming

Zorgverzekeraars vergoeden de kosten van een bezoek/behandeling zonder verwijzing niet. Verwijzingen vinden plaats door bijvoorbeeld een huisarts, verloskundige, medisch specialist, bedrijfsarts of tandarts.

Een verwijzing is niet vereist als iemand met spoed zorg nodig heeft.

